

การออกแบบผลงานสร้างสรรค์จากความหมายของสี โดยใช้กระบวนการทำนานาฏศิลป์ไทย Creative Design from the Meaning of Colors by Using Thai Dance Style

วันที่รับบทความ : 14 กุมภาพันธ์ 2563

วันที่แก้ไขบทความ : 3 เมษายน 2563

วันที่ตอบรับบทความ : 7 เมษายน 2563

ณัฐพร เพ็ชรเรือง¹

นราพงษ์ จรัสศรี²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบลีลานาฏศิลป์ไทยจากความหมายของสี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ประชากรกลุ่มเจนเอเรชั่นซี (Generation Z) อายุระหว่าง 11-25 ปี จำนวน 414 คน แบ่งเป็นเพศชาย 137 คน หญิง 262 คน และกลุ่มความหลากหลายทางเพศ 15 คน ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่เจาะจงและเลือกกลุ่มตัวอย่างจากทุกภูมิภาคของประเทศไทย มีเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ ข้อมูลเชิงเอกสาร แบบสอบถามความคิดเห็นเรื่องสีจากกลุ่มเจนเอเรชั่นซี การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ การสนทนา สื่อสารสนเทศ เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ และประสบการณ์ส่วนตัวทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัย โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งประกอบด้วยความหมายของสีขั้นที่ 1 (สีน้ำเงิน สีเหลือง สีแดง) และสีขั้นที่ 2 (สีส้ม สีเขียว สีม่วง) ผลการวิจัยพบว่า ความหมายของสี 6 สี จากกลุ่มเจนเอเรชั่นซี นำมาสู่การออกแบบลีลานาฏศิลป์ไทย ได้ดังนี้ 1) สีน้ำเงิน หมายถึง ความสุขุม สงบนิ่ง นำเสนอผ่านท่ากลางอัมพร ท่าผาลา และท่าเดิน ที่เป็นท่าอาภักภิรียามาใช้เคลื่อนไหวอย่างสุขุม 2) สีเหลือง หมายถึง ความสดใส นำเสนอผ่านท่าอำไพ อีกทั้งนำท่าปองปาก ที่สื่อถึงการร้องเพลง และท่าปรบมือ ที่สื่อถึงความสนุกสนาน 3) สีแดง หมายถึง ความร้อนแรง นำเสนอผ่านท่าการเกี่ยวพาราสี 4) สีส้ม หมายถึง ความอบอุ่น นำเสนอผ่านท่ารัก ท่าอมรเกล้า ที่สื่อถึงการเคล้าคลอ ความผูกพัน 5) สีเขียว หมายถึง ความร่มรื่น นำเสนอผ่านท่ากั๊กกันร้อน ท่าเครือวัลย์พันไม้ ท่าลมพัดยอดตอง ท่าบัวชูฝัก ท่ามัจฉา ท่ากวางเดินดง และท่ายุงพ้อนหาง 6) สีม่วง หมายถึง ความลึกกลับ นำเสนอผ่านท่าบังสุริยา

คำสำคัญ : ความหมายของสี นาฏศิลป์ไทย เจนเอเรชั่นซี (Generation Z) นาฏศิลป์สร้างสรรค์

¹ นิสิตในหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

e-mail: nat.nattaporn.petruang@gmail.com

² ศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Creative Design from the Meaning of Colors by Using Thai Dance Style

Received: February 14, 2020

Revised: April 3, 2020

Accepted: April 7, 2020

Nattaporn Petruang¹

Naraphong Charassri²

Abstract

The objective of this research paper is to design Thai dance style from the meaning of colors by using a mixed research methodology of qualitative research and creative research. The research samples were the Generation Z population. The samples were chosen with the purposive sampling method from all regions of Thailand. The research tools included document data, questionnaire about their opinions towards colors, interviews, observations, seminars, information media, and criteria for standardization of praising the role models in the dancing art as well as the researcher's personal experience. The obtained data were analyzed and led to creation of the meaning of the colors. The research findings showed that the meaning of the 6 colors from the Generation Z group brought about the Thai dance style design as follows: 1) Blue meant prudentialness and calmness presented through the postures of Amporn, Phala, and walking, which were the manner of prudentially movement; 2) Yellow meant liveliness presented through the posture of Amphai, the gesture of using the hands over the mouth that meant singing, and the clapping gesture that represented fun; 3) Red meant hotness presented through flirtation; 4) Orange meant warmth presented through the postures of love and Phamorn Klau represented snuggling and attachment; 5) Green meant being shady presented through the postures of Kung Kan Ron, Kruewan Panmai, Wind Blowing, Bua Chu Fak, Matcha, Kwang Doen Dong, and Yoong Fon Hang; and 6) Purple meant the mystery presented through the posture of Bang Suriya.

Keywords: meaning of color, thai dance , generation Z, creative dance

¹ Doctoral student, Dance Section, Faculty of Fine and Applied Arts Chulalongkorn University
e-mail: Nat.Nattaporn.Petruang@gmail.com

² Professor, PhD., Dissertation Advisor at Chulalongkorn University, Thailand

บทนำ

สีเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวและมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกคนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยวิวัฒนาการของสีได้ถูกคิดค้นและพัฒนาสีมาจากธรรมชาติ สีจากแสง จนนำมาสู่การสร้างสีจากสารเคมีอย่างเป็นระบบ สีได้ถูกนำมาใช้ถ่ายทอดผ่านสิ่งของต่าง ๆ และสียังสามารถแสดงออกถึงความเชื่อในแต่ละวัฒนธรรมได้เช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น “ในอินเดียและจีนเจ้าสาวมักนิยมใส่ชุดสีแดง ในยุโรปและอเมริกาตอนเหนือเจ้าสาวมักนิยมใส่ชุดสีขาว” (Leeuwen, 2011, p. 11)

ในสังคมปัจจุบันสียังคงเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต แต่บางครั้งความหมายของสีอาจถูกแปรเปลี่ยนไปตามบริบทสังคม ซึ่งปัจจุบันสภาพสังคมได้เกิดการเปลี่ยนแปลงไป โดยคนทุกเจนเนอเรชันได้เริ่มสนใจในการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มเจนเนอเรชันซี (generation Z) เป็นบุคคลที่เกิดขึ้นระหว่างปี พ.ศ.2538–2552 โดยผู้วิจัยได้ตั้งคำถามงานวิจัยว่ากลุ่มบุคคลที่เกิดในยุคเจนเนอเรชันซีนี้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของสีนั้นเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตหรือไม่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความหมายของสีจากกลุ่มบุคคลเจนเนอเรชันซีเป็นสำคัญ

สีได้ถูกนำไปใช้อย่างชัดเจนในงานออกแบบหรืองานสร้างสรรค์ทางศิลปะ ซึ่งศิลปะทางด้านนาฏศิลป์เป็นศิลปะที่สามารถสื่อสารเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้ชมได้รับทราบได้ด้วยการมองเห็นและการได้ยินเสียงไปพร้อมกัน ดังนั้นการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายของสีมุ่งนำเสนอการสร้างอารมณ์ของสีไปพร้อมกับการเคลื่อนไหวร่างกายที่ถ่ายทอดผ่านนักแสดง โดยส่งต่อความหมายและอารมณ์ความรู้สึกของสีไปสู่ผู้รับชมการแสดง

ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะสร้างสรรค์นาฏศิลป์ไทยจากความหมายของสีจากความคิดเห็นความหมายของสีจากกลุ่มเจนเนอเรชันซีในสังคมไทย โดยผ่านการสำรวจ ตรวจสอบ และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามมาสร้างสรรคการแสดงนาฏศิลป์ พร้อมทั้งจะนำผลงานสร้างสรรค์ชุดนี้มาบูรณาการร่วมกับองค์ความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ไทย และทฤษฎีสีทางทัศนศิลป์ โดยผู้วิจัยมุ่งหวังว่างานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์แก่ผู้ที่มีความสนใจที่จะศึกษาทางด้านความหมายของสีที่สอดคล้องกับกลุ่มเจนเนอเรชันซีและเป็นการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ที่บูรณาการเชื่อมโยงองค์ความรู้ในศาสตร์แขนงอื่น ๆ ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดและประยุกต์ใช้กับองค์ความรู้อื่นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อออกแบบผลงานสร้างสรรค์จากความหมายของสีโดยใช้สีลานาฏศิลป์ไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยผสมผสาน ระหว่างงานวิจัยเชิงคุณภาพและงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่การออกแบบผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มเจเนอเรชั่นซีที่เป็นคนไทย กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอุดมศึกษา มีจำนวนไม่ต่ำกว่า 400 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างในทุกภูมิภาคของประเทศไทย มีได้จำกัดเฉพาะกรุงเทพมหานครเท่านั้น

กลุ่มที่ 2 ผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านการสอนนาฏศิลป์และทางด้านการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ โดยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี

กลุ่มที่ 3 ผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านศิลปะการแสดง ทัศนศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และประชากรศาสตร์ โดยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ที่ประกอบไปด้วย การสำรวจข้อมูลเชิงเอกสาร แบบสอบถามความคิดเห็นเรื่องสีจากกลุ่มเจเนอเรชั่นซี การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์และผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้อง การสนทนา สื่อสารสนเทศ เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ และประสบการณ์ส่วนตัวทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็น เรื่องความหมายของสีจากกลุ่มเจเนอเรชั่นซี ด้วยการใช้รูปแบบของเอกสารออนไลน์ เพื่อเป็นการตอบสนองการใช้เทคโนโลยีให้สอดคล้องกับเยาวชนในยุคเจเนอเรชั่นซีในยุคปัจจุบัน (พ.ศ. 2562) จำนวน 400 คน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตการณ์ การสนทนา ที่มีความเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ งานวิจัย และงานทางด้านวิชาการต่าง ๆ ตลอดจนเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ทางด้านนาฏศิลป์ และผู้มีประสบการณ์ทางด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับความหมายของสี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความหมายของสีจากกลุ่มเจเนอเรชั่นซี ข้อมูลจากการลงภาคสนามโดยตรวจสอบข้อมูลให้มีความครบถ้วนและถูกต้องตามเนื้อหาของการวิจัย ตลอดจนตรวจสอบคำตอบของผู้ที่ให้การสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ปราศจากอคติจากผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลข้างต้นมาวิเคราะห์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความหมายของสีจากกลุ่มเจเนอเรชั่นซี ดังนี้

1) ความหมายของสีจากกลุ่มเจเนอเรชั่นซี

การสำรวจความคิดเห็นความหมายของสีจากกลุ่มเจเนอเรชั่นซีในครั้งนี้ มีผู้ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ทั้งสิ้น 414 คน โดยมีรายละเอียดของข้อมูลจากแบบสอบถามดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	ข้อมูล	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
เพศ	ชาย	137	33
	หญิง	262	63.1
	ความหลากหลายทางเพศ (LGBT)	15	3.6
อายุ	11-14 ปี	123	29.7
	15-17 ปี	79	19.1
	18-22 ปี	131	31.6
	23-25 ปี	39	9.4
	26 ปีขึ้นไป	42	10.2
ภูมิลำเนา	ภาคเหนือ	62	14.97
	ภาคกลาง	84	20.28
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	88	21.26
	ภาคใต้	89	21.50
	กรุงเทพมหานคร	91	21.99

ตารางที่ 2 ความหมายของสีจากแบบสอบถาม

ประเด็นคำถาม	ข้อมูล	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
ความหมายของสีแดง	ความร้อนแรง เร่าร้อน	98	23.6
	เลือด	73	17.6
	พลังอำนาจ	51	12.3
	ความโกรธ	16	6.6
	ผักและผลไม้สีแดง	26	6.3
	พระอาทิตย์	21	5.1
	ความรัก	16	3.9
	ไฟ	12	2.9
	อื่น ๆ อาทิ ความรัก ลิปสติก หัวใจ ตรุษจีน รถ ขาติ เพชร	101	21.7
ความหมายของสีเหลือง	แสงสว่าง	144	34.8
	ความสดใส	106	25.6
	พระจันทร์	37	8.9
	ดอกทานตะวัน	29	7
	วันจันทร์	20	4.8
	ผลไม้สีเหลือง	14	3.4
	อื่น ๆ อาทิ พระสงฆ์ พระอาทิตย์ กษัตริย์ ทอง ความอ่อนโยน ไฟจรวด	64	15.5

ตารางที่ 2 ความหมายของสีจากแบบสอบถาม (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ข้อมูล	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
ความหมายของสีน้ำเงิน	ทะเล มหาสมุทร	152	36.8
	ความสุขุม สงบนิ่ง	140	33.9
	ท้องฟ้า	45	10.9
	ความสบาย	35	8.5
	อื่น ๆ อาทิ ความเข้มแข็ง ความเย็น วันศุกร์ พระมหากษัตริย์	42	9.9
ความหมายของสีส้ม	ความอบอุ่น	105	25.4
	ร่าเริง สดใส	77	18.6
	พระอาทิตย์ตก	74	17.9
	ผักและผลไม้สีส้ม	74	19.9
	อื่น ๆ อาทิ ความเหงา ความทะเยอทะยาน จิ๋วพระ พรรคการเมือง จิตจิต	84	18.2
ความหมายของสีเขียว	ธรรมชาติ ต้นไม้ ภูเขา หญ้า	219	53
	ความร่มรื่น	115	27.8
	ความอุดมสมบูรณ์	44	10.7
	ผักและผลไม้สีเขียว	9	2.2
	อื่น ๆ อาทิ วันพุธ ครอบครัวยุทธ พายุไต้ฝุ่น	27	6.3
ความหมายของสีม่วง	ความลึกกลับ	119	28.9
	ความหลากหลายทางเพศ	77	18.7
	ผักและผลไม้สีม่วง	59	14.3
	ความผิดหวัง	29	7
	ความเศร้า	27	6.6
	อื่น ๆ อาทิ วันเสาร์ ดอกกล้วยไม้ การ์ตูน โรบอท	103	24.5

จากตารางที่ 1 ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มเจนเอเรชั่นซี โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง รองลงมาคือเพศชาย และกลุ่มความหลากหลายทางเพศ (LGBT) โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18-22 ปี รองลงมาคือ อายุระหว่าง 11-14 ปี และอายุระหว่าง 15-17 ปี ตามลำดับ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ทุกภูมิภาคของประเทศไทย แต่ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร

จากตารางที่ 2 ผู้วิจัยได้สอบถามความหมายของสีเพียง 6 สี เพราะเนื่องจากผู้วิจัยได้นำทฤษฎีสีทางทัศนศิลป์มาเป็นแนวคิดในการสำรวจความหมายของสี โดยแบ่งออกเป็นสีขั้นที่ 1 ประกอบไปด้วยสีแดง สีเหลือง สีน้ำเงิน และสีขั้นที่ 2 ประกอบไปด้วยสีส้ม สีเขียว และสีม่วง ซึ่งจากข้อมูลความหมายของ

สีข้างต้นนั้น สามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ความรู้สึก และ 2) สัญลักษณ์ ซึ่งหากวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านความหมายของสีนั้น ข้อมูลทางด้านความรู้สึกเป็นข้อมูลเชิงนามธรรมที่สามารถสะท้อนความหมายของสีด้วยกระบวนการทำนาฏศิลป์ รวมทั้งผู้แสดงยังสามารถสื่อสารอารมณ์ต่อความรู้สึกจากกระบวนการเหล่านั้นได้ดีกว่าการนำความหมายทางสัญลักษณ์มาออกแบบลีลา หากนำสัญลักษณ์ของสีมาสร้างสรรค์ผ่านลีลาหรือการเคลื่อนไหวก็มีความเป็นไปได้ แต่เป็นเพียงการสร้างองค์ประกอบของภาพด้วยกระบวนการเพียงเท่านั้น อาจส่งผลให้การสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์นั้นขาดความน่าสนใจในการออกแบบรายละเอียดของลีลานาฏศิลป์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำความรู้สึกที่เป็นข้อมูลเชิงนามธรรมมาเป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ โดยนำความรู้สึกที่ปรากฏเป็นอันดับแรกในความหมายของสีจำนวน 6 สี มานำเสนอ แต่ละสีมีความหมายและความรู้สึกดังนี้

ความหมายของสีน้ำเงิน	นำเสนอความหมายของความสุขุม สงบนิ่ง
ความหมายของสีเหลือง	นำเสนอความหมายของความสดใส
ความหมายของสีแดง	นำเสนอความหมายของความร้อนแรง
ความหมายของสีส้ม	นำเสนอความหมายของความอบอุ่น
ความหมายของสีเขียว	นำเสนอความหมายของความร่มรื่น
ความหมายของสีม่วง	นำเสนอความหมายของความลึกลับ

2) การวิเคราะห์กระบวนการทำนาฏศิลป์ไทย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์กระบวนการทำนาฏศิลป์ไทยจากเพลงรำแม่บทเล็ก เพลงรำแม่บทใหญ่ ซึ่งเพลงรำ 2 เพลงนี้เป็นเพลงพื้นฐานของการรำนาฏศิลป์ไทย อีกทั้งได้วิเคราะห์เพลงระบำมาตรฐาน เช่น ระบำกฤดาภินิหาร ระบำพรหมศาสตร์ ระบำดาวดึงส์ ซึ่งเป็นเพลงรำมาตรฐานที่นำท่ารำมาจากเพลงรำแม่บทเล็ก และเพลงรำแม่บทใหญ่ โดยท่ารำในเพลงระบำมาตรฐานเป็นท่ารำที่เป็นแบบแผนและไม่สามารถเปลี่ยนแปลงท่ารำได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ท่ารำนาฏศิลป์ไทยจากเพลงดังกล่าว ตลอดจนวิเคราะห์ถึงการตีบทจากการใช้อากัปกิริยาและท่าทางของนาฏศิลป์ไทย เพื่อนำมาสู่การออกแบบสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำกระบวนการทำนาฏศิลป์ไทยมาออกแบบลีลาเพื่อสื่อความหมายของสีทั้ง 6 สี ดังต่อไปนี้

1) สีน้ำเงิน หมายถึง ความสุขุม สงบนิ่ง ผู้วิจัยได้นำท่ากลางอัมพร ท่าผาลา มาจากเพลงรำแม่บทใหญ่ โดยท่ารำดังกล่าวสามารถสื่อถึงความยิ่งใหญ่ ความสง่างาม ความดีงามของตัวละคร นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำท่าเดินที่เป็นท่าอากัปกิริยามาปรับใช้ในการเคลื่อนไหวด้วยเช่นกัน เพื่อแสดงให้เห็นการเคลื่อนไหวร่างกายของนักแสดงอย่างช้า สุขุม และสงบนิ่ง ทั้งนี้ได้คัดเลือกให้นักแสดงชายเป็นผู้ถ่ายทอดกระบวนการท่าในสีน้ำเงิน เนื่องจากนักแสดงชายมีรูปร่างสูงและสง่า ซึ่งสามารถถ่ายทอดความหมายของสีน้ำเงินได้อย่างชัดเจนและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 1 : ท่ากลางอัมพร ท่าผาลา นำมาใช้กับความหมายของสีน้ำเงิน
(เรียงจากภาพทางซ้ายไปทางขวา)

ที่มา : ผู้วิจัย, 2562

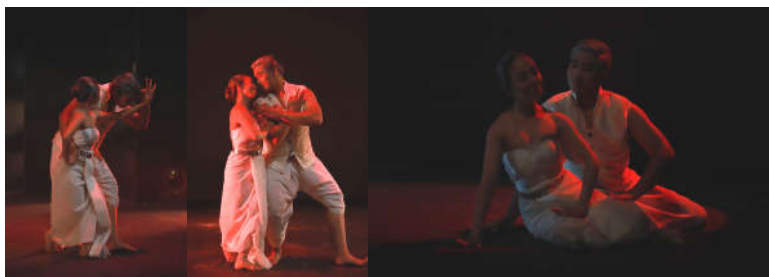
2) สีเหลือง หมายถึง ความสดใส ผู้วิจัยได้นำท่าอำไพ นำมาจากเพลงรำแม่บทเล็ก โดยสื่อถึงความสดใสหรือผ่องใส อีกทั้งได้นำท่าปองปาก ที่สื่อถึงการร้องเพลง และนำท่าปรบมือมาปรับใช้ โดยสื่อถึงความสุขสนุกสนาน ตลอดจนนำการก้าวเท้าและการกระโดดมาปรับใช้ให้มีจังหวะการเคลื่อนไหวที่รวดเร็ว เพื่อสื่อถึงความสดใสที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 2 : ท่าอำไพ ท่าปองปาก ท่าปรบมือ นำมาใช้กับความหมายของสีเหลือง
(เรียงจากภาพทางซ้ายไปทางขวา)

ที่มา : ผู้วิจัย, 2562

3) สีแดง หมายถึง ความร้อนแรง ผู้วิจัยได้นำลักษณะการเกี่ยวพาราสีของการรำคู่มาใช้ โดยสื่อถึงการเล้าโลม ซึ่งนักแสดงชายจับมือนักแสดงหญิงหนึ่งข้าง และเพิ่มลีลาการหอมแขนฝ่ายหญิง อีกทั้งได้ให้นักแสดงชายทำท่ารักเข้ามาประชิดตัวนักแสดงหญิง นักแสดงหญิงจึงใช้มือผลักตัวนักแสดงชายออก ตลอดจนนำเทคนิคการกดลำตัว การกล่อมหน้า และการนั่งสะดุ้งตัวในจังหวะที่พร้อมกัน โดยสื่อถึงการร่วมรัก ซึ่งเป็นการนำเทคนิคของนาฏยศิลป์ไทยมาใช้สื่อสารความหมายและอารมณ์ของการแสดง

ภาพที่ 3 : ท่าเล้าโลม ท่ารัก ท่านั่งพับเพียบพร้อมสะอึกตัว นำมาใช้กับความหมายของสี่แดง
(เรียงจากภาพทางซ้ายไปทางขวา)

ที่มา : ผู้วิจัย, 2562

4) สีส้ม หมายถึง ความอบอุ่น ผู้วิจัยได้นำท่ารัก เป็นท่าที่สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกรักมาปรับใช้ในการแสดง อีกทั้งได้นำท่าภมรเกล้าที่ปรากฏในเพลงรำแม่บทเล็กและเพลงรำแม่บทใหญ่มานำเสนอ โดยสื่อถึงการเคล้าคลอ ความผูกพันซึ่งกันและกัน อีกทั้งได้นำมือจีบเข้ามาใกล้กันเป็นวงกลม โดยนำลักษณะการรำแบบระบำเข้ามาปรับใช้ในการสื่อความหมายของความอบอุ่น ซึ่งผู้วิจัยได้ตีความหมายของความอบอุ่น คือ ความรัก และการอยู่ร่วมกันหลายคน ตลอดจนได้จัดวางองค์ประกอบของภาพให้มีลักษณะคล้ายกับการโอบกอด โดยใช้มือสัมผัสร่างกายของนักแสดงคนอื่น ๆ ที่เปรียบเสมือนความรัก ความอบอุ่นของการได้อยู่ร่วมกัน

ภาพที่ 4 : ท่ารัก ท่าภมรเกล้า ท่าจีบคล้องมือ ท่าการโอบกอด นำมาใช้กับความหมายของสีส้ม
(เรียงจากภาพทางซ้ายไปทางขวา)

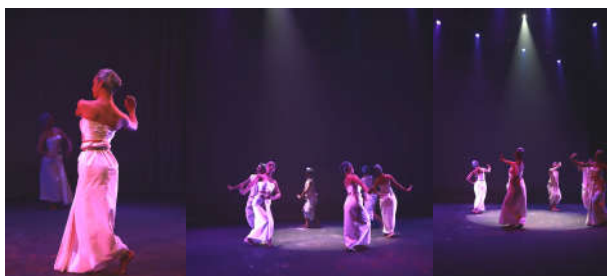
ที่มา : ผู้วิจัย, 2562

5) สีเขียว หมายถึง ความร่มรื่น ผู้วิจัยได้ตีความหมายของความร่มรื่น คือ ความร่มรื่นจากธรรมชาติ โดยผู้วิจัยได้นำท่าก้มหันร่อน ท่าเครือวัลย์พันไม้ ท่าลมพัดยอดดอทอง ท่าบัวชูฝัก ท่ามัจฉา อีกทั้งได้นำท่าที่สื่อถึงการแหวกว่ายของปลาเข้ามาปรับใช้ ท่ากวางเดินดง และท่ายุงพ้อนหาง โดยชื่อท่าสามารถสื่อความหมายของธรรมชาติได้อย่างชัดเจน

ภาพที่ 5 : ท่ากึ่งหันร้อน ท่าเครือวัลย์พันไม้ ท่าลมพัดยอดตอง
ท่าบัวชูฝัก ท่าแหวกว่ายของปลา ท่ากวางเดินดง ท่ายุ่งพ้อนหาง
นำมาใช้กับความหมายของสี่เขียว (เรียงจากภาพทางซ้ายด้านบนไปทางขวา)
ที่มา : ผู้วิจัย, 2562

6) สีม่วง หมายถึงความลึกกลับ โดยผู้วิจัยได้นำท่าบั๊งพระสุริยา นำเสนอถึงความแอบบัง ซ่อนเร้น
ท่าดังกล่าวปรากฏอยู่ในเพลงรำแม่บทใหญ่ รวมทั้งได้นำท่าเดิน ท่าไป ที่เป็นอาภักภิริยามาสื่อความหมาย
ของการเดินทาง และนำเทคนิคการขยับเท้ามาปรับใช้ในการเคลื่อนที่ เพื่อให้การเคลื่อนไหวมีจังหวะซ้ำ
และเร็วสลับกัน

ภาพที่ 6 : ท่าบั๊งสุริยา ท่าเดิน ท่าไป นำมาใช้กับความหมายของสีม่วง
(เรียงจากภาพทางซ้ายไปทางขวา)
ที่มา : ผู้วิจัย, 2562

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1) ความหมายของสี

จากสมมติฐานของงานวิจัยที่กล่าวว่าบุคคลที่เกิดในยุคเจนเอเรชั่นซีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของสีนั้นเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตหรือไม่ ผู้วิจัยจึงนำความหมายของสีของสังคมตะวันตกในอดีตมานำเสนอเปรียบเทียบกับความหมายของสีของสังคมไทยในปัจจุบัน เพื่อให้ทราบถึงความหมายของสีในหลากหลายมุมมองมากยิ่งขึ้น ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความหมายของสี

สี	ความหมายของสีจาก Kenneth R. Fehrman and Cherie Fehrman (2004)	ความหมายของสีจาก Terry Lee Stone, Sean Adams and Noreen Morioka (2006)	ความหมายของสีจาก กลุ่มเจนเอเรชั่นซี พ.ศ. 2562
สีน้ำเงิน	ความไม่มีที่สิ้นสุด ความสงบ เงียบ อีกทั้งยังเป็นความหดหู่ ความโศกเศร้า ความเหงารวมถึง ราชวงศ์และบุคคลชั้นสูง	ความรู้ ความเย็น ความสงบ ความเป็นผู้ชาย สมบัติ ความ ซื่อสัตย์ ความยุติธรรม และ สติปัญญาความฉลาด ความหด หู่ ความหนาว การแยกจากกัน และความเฉยเมย	ทะเล มหาสมุทร ความสุขุม สงบ นิ่ง ท้องฟ้า ความสบายความ เข้มแข็ง ความเย็นวันศุกร์ พระมหากษัตริย์
สีเหลือง	ความร่าเริง ความพร้อม การเตือนภัย	สติปัญญา การมองโลกในแง่ดี ความสว่าง ความสนุกสนาน และการมีอุดมการณ์ ความ อิจฉา ความขี้ขลาด ความ หลอกลวง และความระมัดระวัง	แสงสว่าง ความสดใสพระจันทร์ ดอกทานตะวัน ความอ่อนโยน วัน จันทร์ พระสงฆ์ พระอาทิตย์ กษัตริย์ ทอง ไฟจราจร
สีแดง	ความรักและกำลังใจ ความใคร่ การขาดกรรม ความโกรธ และ ความสนุก	ความสัมพันธ์ทางเพศ ความ หลงใหล ความรัก เลือด พลังงาน ความกระตือรือร้น ความตื่นเต้น ความร้อน และ อำนาจ ความก้าวร้าว ความ โกรธ การต่อสู้ การปฏิวัติ ความ โหดร้ายและความผิดศีลธรรม	ความร้อนแรง เร้าร้อนเลือด พลัง อำนาจ ความโกรธ ความรัก ไฟ พระอาทิตย์
สีส้ม	ความสดใส การเข้าสังคม ความ อุดมสมบูรณ์	ความคิดสร้างสรรค์ ความชุ่มชื้น มีชีวิตชีวา ความเป็นเอกลักษณ์ พลังงาน ความกังวล การ กระตุ้น การเข้าสังคม สุขภาพ ความคิดแปลก เพื่อฝัน ความ หยาบ และเสียงดัง	ความอบอุ่น ร่าเริง สดใส พระ อาทิตย์ตก ความเหงา ความ ทะเยอทะยาน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความหมายของสี (ต่อ)

สี	ความหมายของสีจาก Kenneth R. Fehrman and Cherie Fehrman (2004)	ความหมายของสีจาก Terry Lee Stone, Sean Adams and Noreen Morioka (2006)	ความหมายของสีจาก กลุ่มเจนเนอร์ชั่นซี พ.ศ. 2562
สีเขียว	การเติบโต ใบไม้ผลิ พืช การ ย่อยสลาย รังเกียจ และสารพิษ	การเจริญพันธุ์ การเติบโต การ รักษา ความสำเร็จ ธรรมชาติ ความกลมกลืน ความซื่อสัตย์ ความเป็นเด็ก ความโลภ ความ อิจฉา การคลั่งไคล้ ยาพิษ การลี้ก กร่อน และการขาดประสบการณ์	ธรรมชาติ ต้นไม้ ภูเขา หย้า ความรุ่มร้อน ความอุดมสมบูรณ์ วันพุธ ทหาร
สีม่วง	ราคะ ความเสื่อมโทรม ความ เกี่ยวพันกับกรักร่วมเพศ ความ ลึกลับ การปลงอาบัติ และความ เศร้าโศก	ความหรูหรา สติปัญญา การ จินตนาการ ความซับซ้อน ยศ ตำแหน่ง แรงแบบดาลใจ ความมั่ง คั่ง ความเป็นผู้ดี เวทมนตร์ การ โอ้อวด ความบ้าคลั่ง และความ โหดร้าย	ความลึกลับ ความหลากหลายทาง เพศ ความผิดหวัง ความเศร้า วัน เสาร์

จากตารางข้างต้นผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลความหมายของสีได้ว่า ความหมายของสีจากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มเจนเนอร์ชั่นซีในสังคมไทย ปี พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นเยาวชนรุ่นใหม่ในสังคมไทยมีความคิดเห็นความหมายของสีที่มีความคล้ายคลึงกับความคิดเห็นของ เฟรชแมน และ ชาร์ลี (Fehrman & Cherie, 2004) และสโตน, อัดัม และโมริโอก้า (Stone, Adams, & Morioka, 2006) อย่างไรก็ตามความคิดเห็นเรื่องสีของกลุ่มเจนเนอร์ชั่นซีโดยส่วนมากได้ปรากฏประเด็นเรื่องสีประจำวันเข้ามาเกี่ยวข้องเนื่องจากสังคมไทยมีความเชื่อเรื่องสีประจำวัน ดังนั้น ความหมายของสีจึงขึ้นอยู่กับบริบททางสังคมของแต่ละสังคมเป็นสำคัญ

2) การออกแบบกระบวนทำนาฏยศิลป์ไทยจากความหมายของสี

การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ไทยจากความหมายของสีในครั้งนี้ได้มีการนำทำนาฏยศิลป์ไทยมาเป็นแนวคิดหลักในการออกแบบกระบวนท่า ซึ่งกระบวนท่าที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้สามารถอภิปรายผลของกระบวนท่าในความหมายของสีได้ดังนี้

สีน้ำเงิน ผู้วิจัยได้นำกระบวนท่ากลางอัมพร ท่าผาลา ซึ่งเป็นกระบวนท่าที่สื่อความหมายถึงความยิ่งใหญ่ ความสง่างาม ความดั่งงามของตัวละคร มีความสอดคล้องกับทรรศนะของ สุภาวดี โพธิเวชกุล ที่ได้อธิบายว่า “ท่าผาลา ท่ากลางอัมพร สื่อถึงความหมายถึง ความยิ่งใหญ่ ความสง่างาม ความประเสริฐ ความเจริญรุ่งเรือง” (สุภาวดี โพธิเวชกุล, 2559, หน้า 252, 265)

สีเหลือง ผู้วิจัยได้นำกระบวนท่าอำไพ ที่สื่อถึงความสดใสหรือผ่องใสมาจากเพลงแม่บทเล็ก สอดคล้องกับทรรศนะของ ผุสดี หลิมสกุล ที่ได้อธิบายว่า “ท่าอำไพ สื่อถึงความหมาย สวยงาม เจิดจ้า มี

ความสุข” (สุสดี หลิมสกุล, มปป.) อีกทั้งมีการนำท่าปรบมือและท่ากระโดด ซึ่งเป็นท่ารำจากอาภักปิริยา มาใช้สื่อความหมายด้วยเช่นกัน

สีแดง ผู้วิจัยได้นำลักษณะการเกี่ยวพาราสีเข้ามาใช้ในการออกแบบท่า โดยสอดคล้องกับ ทรศนะของ นราพงษ์ จรัสศรี ที่กล่าวว่า “สามารถนำการเกี่ยวพาราสีดังเช่นการรำจับนาง ที่แสดงให้เห็น ถึงการไขว่คว้า การเคลื่อนที่วิ่งตามกันของตัวละครมาปรับใช้ได้” (นราพงษ์ จรัสศรี, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 3 พฤศจิกายน 2562) อีกทั้งมีการนำท่าเดิน ท่าทาแปง ท่านั่งพับเพียบ ซึ่งเป็นท่ารำจาก อาภักปิริยา ตลอดจนมีการนำท่ารัก ท่าอาย ท่าเล่าโลม ซึ่งเป็นท่ารำที่แสดงอารมณ์มาสื่อความหมายของ สีแดง

สีส้ม ผู้วิจัยได้ตีความหมายของความอบอุ่น คือ ความรัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำท่ารัก ที่เป็นท่า ที่สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกมาปรับใช้ในการแสดง สอดคล้องกับทรศนะของ นราพงษ์ จรัสศรี ที่กล่าวว่า “ความอบอุ่นสามารถตีความหมายถึงความรักได้ ดังนั้นสามารถนำท่ารักมาใช้ในการสื่อความหมายใน ความอบอุ่นได้” (นราพงษ์ จรัสศรี, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 3 พฤศจิกายน 2562) อีกทั้งได้นำท่าภมร เคล้าที่สื่อถึงการเคล้าคลอ ความผูกพันมานำเสนอ ดังที่ สุภาวดี โพธิเวชกุล ได้อธิบายว่า “ความหมายของ ท่าภมรเคล้า หมายถึง เคล้าเคลีย สัมพันธ์ ผูกไมตรี” (สุภาวดี โพธิเวชกุล, 2559, หน้า 259) นอกจากนี้มี การนำท่าโอบกอดเป็นกลุ่มคนมาใช้ในการประดิษฐ์ท่ารำ ซึ่งเป็นท่ารำที่เกิดจากจินตนาการมาสื่อ ความหมายของสีส้ม

สีเขียว ผู้วิจัยได้นำกระบวนท่ากังหันร้อน ท่าเครือวัลย์พันไม้ ท่าลมพัดยอดตอง ท่าบัวชูฝัก ท่า มัจฉา ท่ากวางเดินดง และท่ายุงฟ้อนหาง ซึ่ง สุภาวดี โพธิเวชกุล ได้กล่าวว่า “ท่ากังหันร้อน ใช้ใน ความหมายว่า เกษมสำราญ ท่าเครือวัลย์พันไม้มักถูกนำมาใช้ในความหมาย ความเกี่ยวพัน การต่อกร ขึ้น เเชิง” (สุภาวดี โพธิเวชกุล, 2559, หน้า 252-272) อย่างไรก็ตามผู้วิจัยวิเคราะห์ได้ว่า หากกล่าวถึงชื่อท่า อย่างตรงไปตรงมา สามารถสื่อถึงการเกี่ยวพันของเถาว์วัลย์หรือต้นไม้ได้เช่นกัน อีกทั้งท่ามัจฉาท่ากวางเดิน ดง และท่ายุงฟ้อนหาง ยังสามารถสื่อถึงความหมายของสัตว์ชนิดต่าง ๆ ได้อย่างตรงไปตรงมา ซึ่งกระบวน ท่าทั้งหมดที่นำมาใช้ในสีเขียวสามารถสื่อถึงธรรมชาติได้อย่างเข้าใจและชัดเจน

สีม่วง ผู้วิจัยได้นำท่าบังพระสุริยาที่มานำเสนอถึงความแอบบัง ซ่อนเร้น สอดคล้องกับสุภาวดี โพธิเวชกุล ที่ได้อธิบายว่า “ท่าบังสุริยา หมายถึง แอบ ซ่อน ปิดบัง หรือ หลบ” (สุภาวดี โพธิเวชกุล, 2559, หน้า 262) อีกทั้งมีการนำท่าเดิน ท่าไป ซึ่งเป็นท่ารำที่แสดงอาภักปิริยามาแนะนำเสนอถึงการเดินทางด้วย เช่นกัน

งานวิจัยสร้างสรรค์ชุดนี้มีความแตกต่างจากเพลงรำนานาถศิลป์ไทยที่มีความเกี่ยวข้องกับสี ยกตัวอย่างเช่น ระเบียบรัตน์ เป็นระบำที่กล่าวถึงความเชื่อ ความเป็นสิริมงคลของคนในไส้อัญมณี 9 ชนิด ที่ ประกอบด้วย เพชร ทับทิม มรกต บุษราคัม โกเมน นิล มุกดาหาร เพทาย และไพฑูรย์ ผู้แสดงแต่งกาย ตามสีของอัญมณี นอกจากนี้ยังมีระบำสวัสดิรักษาที่กล่าวถึงความเชื่อ ความเป็นสิริมงคลเรื่องสี่เครื่องแต่ง กายของวันต่าง ๆ ที่ใช้ในการออกรบ เป็นต้น ซึ่งเพลงระบำทั้ง 2 เพลงนี้ สะท้อนให้เห็นความเชื่อเรื่องอัญ มณีและสีของเครื่องแต่งกายในการออกรบ อีกทั้งกระบวนท่ารำเป็นการตีบทตามคำร้อง ซึ่งมีได้แสดง กระบวนท่าหรือสื่อความหมายของสี แต่ผลงานวิจัยสร้างสรรค์ชุดนี้เป็นการสร้างสรรค์ที่ไม่มีบทร้อง ซึ่ง

เป็นการนำกระบวนการทำทางนาฏศิลป์ไทยมาร้อยเรียง เพื่อสื่อความหมายของสีต่าง ๆ โดยตรง แม้จะใช้หลักการของการตีบทเหมือนกันก็ตาม สรุปได้ว่างานวิจัยสร้างสรรค์ฉบับนี้มีความเหมือนทางด้านการนำหลักการของการตีบทมาใช้ในการร้อยเรียงกระบวนการในการทำในการสื่อความหมาย แต่มีความแตกต่างกันในเรื่องการนำเสนอความหมายของสี ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ไทยอนุรักษ์ที่มีความแปลกใหม่และแตกต่างไปจากของเดิม

จากการนำกระบวนการทำของนาฏศิลป์ไทยมาสร้างสรรค์ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำกระบวนการทำรำมาตีบท เพื่อใช้ในการสื่อความหมายของสีต่าง ๆ ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้แบ่งประเภททำรำนาฏศิลป์ไทยออกเป็น 4 ประเภท คือ ทำรำจากเพลงรำแม่บทใหญ่และเพลงรำแม่บทเล็ก ทำรำจากอาภักภิกิริยา ท่าที่แสดงอารมณ์ และท่ารำที่เกิดจากจินตนาการ ซึ่งการนำกระบวนการทำของนาฏศิลป์ไทยมาใช้ในครั้งนี้ สอดคล้องกับ พชรินทร์ สันติอัครวรรณ ที่ได้ออกแบบผลงานสร้างสรรค์รำเดี่ยวมาตรฐานตัวนาง ชุดแก้วกนิษฐนรพพร โดยนำกระบวนการทำรำมาจากเพลงรำมาตรฐาน และมีการคิดประดิษฐ์ท่ารำขึ้นใหม่ ดังที่ พชรินทร์ สันติอัครวรรณ ได้อธิบายไว้ว่า “ท่าสุริยา ใช้ท่าบังสุริยา แสดงอาการบังพระอาทิตย์ ท่าหยัดยืน ใช้ท่าพรหมสี่หน้า แสดงภาพต้นไม้ใหญ่ที่ยืนต้นแผ่กิ่งก้านสาขาอย่างมั่นคง ส่วนท่าที่ประดิษฐ์ขึ้นใหม่ อาทิ ท่าเลื้อยเลี้ยว เลือกใช้ท่าวาดจิบเป็นเส้นโค้งต่อเนื่องกันหลายเส้นโค้ง แล้วม้วนจิบเลี้ยวกลับไปจุดเดิม แสดงการเลื้อยเลี้ยวของเถาวัลย์ที่เกาะเกี่ยวต้นไม้ใหญ่” (พชรินทร์ สันติอัครวรรณ, 2561, หน้า 90) จากข้อความนี้แสดงให้เห็นถึงการนำท่ารำมาตรฐานจากเพลงแม่บทใหญ่ คือ ท่าบังสุริยาและท่าพรหมสี่หน้า มาใช้ให้ตรงกับ ความหมายของคำร้อง และแม้ท่ารำมาตรฐานที่ไม่มีท่าใดสามารถสื่อความหมายของคำร้องเหล่านั้นได้ จึงมีการคิดประดิษฐ์ท่ารำใหม่ให้สอดคล้องกับความหมายของคำร้องนั้น ฉะนั้นกระบวนการออกแบบกระบวนการทำนาฏศิลป์ไทยของงานวิจัยฉบับนี้ นอกจากได้ใช้หลักการแนวคิดของการออกแบบนาฏศิลป์ไทยอนุรักษ์หรือการตีบทแล้วนั้น ยังมีการคิดประดิษฐ์ท่ารำขึ้นใหม่จากจินตนาการของผู้วิจัย ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความถูกต้องตามจารีตของนาฏศิลป์ไทยอนุรักษ์เป็นสำคัญ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์มาเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพของผลงานวิจัยสร้างสรรค์ฉบับนี้ ซึ่งจากการออกแบบกระบวนการทำนาฏศิลป์ในครั้งนี้เป็นการนำเสนอประสบการณ์ของผู้วิจัยที่มีทักษะความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไทยมาออกแบบกระบวนการทำรำ จึงมีความสอดคล้องกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ทางด้านนาฏศิลป์ทั้งด้านประสบการณ์ นอกจากนี้ มีการนำนาฏศิลป์ไทยอนุรักษ์ และความหมายของสีจากกลุ่มเจนเอชซี (Generation Z) ในสังคมไทย มาเชื่อมโยงกับทฤษฎีสี่ทางทัศนศิลป์จึงทำให้เกิดเป็นความคิดสร้างสรรค์ตลอดจนมีการนำนาฏศิลป์ไทยอนุรักษ์มาเชื่อมโยงกับความหมายของสีที่เป็นงานสมัยใหม่ เท่ากับว่าเป็นการนำความคิดของสองหลักการทั้งงานอนุรักษ์และงานสมัยใหม่มารวมกัน ซึ่งยังไม่พบว่ามีนาฏศิลป์ไทยอนุรักษ์ชุดใดที่นำเสนอถึงความหมายของสีโดยตรง จึงเท่ากับการเป็นผู้นำและผู้บุกเบิก ดังนั้นการออกแบบกระบวนการทำนาฏศิลป์จาก ความหมายของสี จึงมีความสอดคล้องกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ทั้งด้านการมีประสบการณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และการเป็นผู้นำและผู้บุกเบิก

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. งานวิจัยฉบับนี้เป็นการนำความหมายของสีมาจากการสำรวจความคิดเห็นความหมายของสีในกลุ่มเจนเนอเรชันซีในสังคมไทย ในปี พ.ศ. 2562 ซึ่งหากมีการสำรวจความคิดเห็นความหมายของสี ในกลุ่มเจนเนอเรชันอื่น ๆ มาเปรียบเทียบกับ อาจนำมาซึ่งการพบข้อมูลทางด้านความหมายของสีจากทุกเจนเนอเรชันในสังคมไทยที่เป็นข้อมูลในยุคปัจจุบันและเป็นข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งสามารถนำข้อมูลความหมายของสีในเจนเนอเรชันอื่น ๆ มาวิเคราะห์และสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ต่อไปในอนาคต

2. การสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้เป็นการนำความหมายของสีเพียงลำดับแรกจากแบบสอบถามมาสร้างสรรค์ผลงานเพียงเท่านั้น ซึ่งสามารถนำความหมายของสีในความหมายอื่น ๆ ในแต่ละสีมาออกแบบสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในรูปแบบอื่น ๆ ต่อไปได้

บรรณานุกรม

- ผุสดี หลิมสกุล. (มปป.) **วิธีการฝึกตีบทและใช้บท**. กรุงเทพฯ: คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรินทร์ สันติอัฐวรรณ. (2561). หลักนาฏยประดิษฐ์ไทยจากศิลปประดิษฐ์แบบตัวนางสู่นวัตกรรมการสร้างสรรค์รำเดี่ยวมาตรฐาน. วารสารศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 5(2), หน้า 83-94.
- สุภาวดี โพธิเวชกุล. (2559). **พัฒนาการแม่บทในนาฏศิลป์ไทย**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- Fehrman, K., & C. (2004). **The Secret Influence Color**. (2nd ed.). New Jersey: Pearson Education.
- Leeuwen, T.V. (2011). **The Language of Colour**. Abingdon England: Routledge Press.
- Stone, T.L., Adams, S., & Morioka, N. (2006). **Color Design Workbook**. USA: Rockport Publishers.